

ГЛОБАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ

Мауцак Н.М.

Національний університет «Львівська політехніка»

Abstract. *The main trends in the development of information technologies in the world and in Ukraine are considered. The role of information technologies in the everyday life of mankind is emphasized. The need for information technology companies to bear global responsibility for developed products and programs is noted. The main technological areas that have the greatest potential for development in the coming years are given.*

Сфера інформаційних технологій сьогодні розвивається шаленими темпами. Щодня на ринку з'являються нові гаджети та застосунки, для вирішення найскладніших завдань використовуються унікальні програмні продукти, а штучний інтелект все більше проникає у сфери життя та вже не є чимось вигаданим. З огляду на такі темпи розвитку інформаційних технологій цілком логічно припустити, що в наступне десятиліття років людство побачить ще більше таких речей. А про наступні двадцять років взагалі складно говорити та уявляти. У наступному стрибку цифрових досягнень у сфері інформаційних технологій компаніям відведена особлива, навіть ключова роль.

Вплив інформаційних технологій часто приймається як належне та недооцінюється через проникнення у наше повсякденне життя. Проте, сам факт безальтернативності вибору означає величезний вплив індустрії на суспільство. Саме тому, питання глобальної відповідальності компаній сфери інформаційних технологій набуває особливо підвищеної актуальності [1].

На Web Summit-2022 перша леді Олена Зеленська відзначила значущий момент: новітні інформаційні технології можуть служити на користь людству, так і перебувати на стороні зла. На сьогодні відповідальність не колективна, а й особиста, оскільки кожен програміст, бізнес-аналітик та розробник бере участь у створенні та впровадженні цих технологій. Йде мова про російських ІТ-спеціалістів, які пишучи код в офісі за комп'ютером роблять таку ж вбивчу роботу, як ті, хто вбиває українців. Російсько-українська війна є технологічною [2].

Два роки пандемії підняли теми про нову реальність, онлайн-світ, а також зміну формату роботи чи навчання назавжди. Бізнес знову

повертається до дискусій про рівень відповідальності на усіх ланках. Про відповідальні технології та відповідальні дослідження говорять вже давно, проте за останні кілька років цей термін набув більшої популярності. CEO компанії DeepMind, відзначив, що розробити системи штучного інтелекту це лише незначна частина роботи, адже найважливішим завданням є етично і відповідально його застосувати. На даний момент компанія намагається використовувати найрозумніший штучний інтелект з користю для людства. Розробники смарт-алгоритму консультуються з понад 30-ма експертами, щоб розуміти переваги та визначити всі потенційні ризики, пов'язані з впровадженням. Саме тому технологічні бізнеси повинні відповідати за свої розробки на всіх етапах життєвого циклу, а також інвестувати в спільноту експертів, яким не байдуже на майбутнє людства.

Окрім відповідальності розробки та застосування інформаційних технологій, відповідальність технологічних компаній полягає в тому, чому навчають дані технології. Чи не перенесуться у віртуальний світ всі сучасні проблеми людства – від стереотипів, гендерної і расової дискримінації, нетолерантності, некоректних трактувань та інші [2].

Інформаційні технології стають головним інструментом вирішення проблем суспільства сьогодення. CEO інвестиційної компанії Ark Investment Management вважає, що світова економіка переходить в рецесію, а тому слід очікувати нових технологічних ідей, які будуть направлені на вирішення цієї рецесії та відновлення бізнесу. Кожна індустрія, кожен сектор економіки буде під впливом рецесії і вимагатиме нових рішень для вирішення абсолютно нових проблем.

Згідно прогнозів інвесторів, інформаційні технології, які мають найбільший потенціал стати корисними чи поширено застосованими - мають більший потенціал отримати інвестиції на розвиток в найближчі 5 років. Адже інвестори – це люди, які є фахівцями та експертами в сфері глобального ринку та працюють на випередження розвитку економіки та технологій. Серед технологічних напрямків, які мають найбільший потенціал для прориву в наступні роки слід виділити наступні [2]:

- Біо- та медичні технології (технологія multi-omics – це комплексний підхід до вивчення захворювань, який охоплює аналіз даних абсолютно всіх рівнів, які можуть бути корисними для лікування захворювання);
- Роботікс (проте в напрямку підвищення продуктивності працівників);
- Екологічні технології (безвідходні, енерго- та ресурсощадні електромобілі тощо);

- Штучний інтелект (створення та випробовування систем штучного інтелекту падає у вартості на 60% щороку, тому ця технологія стає більш доступною та все частіше використовуваною);
- Military-tech (російське вторгнення виклик для безпеки не лише України, а й всього світу, тому чимало країн збільшує свої оборонні бюджети).

Висновки

Оцінюючи розвиток українського сегменту інформаційних технологій, то аналітики з Dealroom оцінили загальну вартість українських стартапів на 23,3 млрд. євро. А з початку війни вдалося залучити кошти на суму понад 200 млн. доларів – як від закордонних, так і від українських інвесторів. Щодо прогнозів, то багато спеціалістів будуть працювати в напрямі military-tech, оскільки після закінчення війни потреба в захисті держави буде зберігатись, адже східний сусід нікуди не зникне. Тому інвестувати будуть в це чимало: на даний момент людство є свідком того, як технологічна зброя, засоби комунікації та якісне інформування вирішують якщо не все, то дуже багато. А новини про новітні розробки саме для військових є дуже втішними. За 1,5 роки російсько-української війни українці впевнились, що ІТ-спеціалісти потрібні практично всюди: відбивати інтернет-атаки, створювати спеціальні додатки, програмувати дрони тощо. Поширення культури стартапів дозволяє швидко вирішувати передові виклики у спосіб, проти якого традиційна російська армія просто безсила [3].

Список джерел:

1. *Високі технології і глобальна відповідальність: чому ІТ-сектор повинен допомагати суспільству* URL: <http://surl.li/lifwp>
2. *Семеншин В. Технології на стороні добра. Які світові тренди важливо не пропустити українцям* URL: <https://biz.nv.ua/ukr/experts/prognoz-na-p-yat-rokiv-shcho-vidbuvayetsya-v-tehgologichnomu-sviti-ostanni-novini-50290814.html>
3. *Нова реальність українського ІТ. Що змінилося і чого чекати?* URL: <https://biz.nv.ua/ukr/experts/ukrajinski-programisti-shcho-bude-z-rinkom-it-dali-ta-chi-cikava-ukrajina-tehnologichnomu-svitu-50291089.html>